

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 63 ANULU XXI.

Sabiiu, in 5/17 Augustu 1873.

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Duminică și Joi'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la expeditiua foiei pre atura la c. r. poste cu ban gata prin scrisori francate, adresate către expeditiua. Prețulu pnenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celalalte părți ale Transilvaniei pentru provincie, din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâl'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Deputati alesi la congresu.

In cerculu I s'a alesu Présanti'a Sea P. episcopu alu Aradului P r o c o p i u Ivacicovicu; in cerculu alu V. P. ases. consist. Moise L a z a r u; in cerculu IV. P. ases. consist. Zachari'a B o i u; in cerculu VIII P. Prot. Ioan R a t i n; in alu IX P. Protopr. Sabinu P i s o; in cerculu VI P. Archidiaconu Nicolau P r a t e s i u.

In „Herm. Ztg“ din 15 Augustu celimu in o corespondintia dela Mediasiu urmatoarele:

La alegerea metropolitului gr. or.

Alegerea urmatorului, potemu dice, alu lui Siagun'a celui mare, e o intrebare, carea acum a pusu in miscare nu numai pre credinciosii bisericei gr. or. din Transilvania si Ungaria, ci și aproape intrég'a pressa austro-ungara. Marele si memoritoriu Siagun'a si la rezolvirea intrebarei, ca cine sa fia urmatorul seu, se aréta de unu barbatu mare. Influentia cea insemnata a lui Siagun'a in restiunile national-politice a datu ansa unei părți considerabile a pressei ungare din tiéra, a ascrie urmatorului lui din capulu loculu asemenea influentia si insemnata politica si a atrage attentionea inaltulu regimu asupra acelei impregiurări, ca elu la alegerea metropolitului gr. or. ce ne sta inainte nu pôte remané indiferent. Credinciosii metropoliei gr. or. din Transilvania din contra încátu se mu noi punu mai cu sêma pondu pre capacitatea urmatorului in privintia bisericesca. Celu pucienu opiniunea publica a credinciosiloru din vacant'a metropolia aréta intr' acolo. —

Atâta inse scimu sigoru, ca de presentu nu potemu alege pre unu Siagun'a, pentru ca nu avemu unu alu doile Siagun'a. Dreptu aceea noi trebuie sa lucrâmu intr'acolo, că sa alegemu in loculu lui Siagun'a pre unu barbatu, care in câtu numai se pôte sta mai aproape de dinsulu, si fiindu ca metropolitulu ce se va alege e totu odata episcopulu archidiecesei ardeline, pre unu barbatu, care cunosce mai bine referintiele archidieceșane din esperiintia sea propria. Metropolitulu alegendu, respective episcopulu, a conlucratu lângă Siagun'a mai bine de unu dieceniu la radicarea constitutiunei bisericei gr. or cu o activitate dêmona de a fi recunoscuta.

Ce privesce parerea atatu de multu ventilata si mai cu sêma in diecesele sufragane: ca pôte fi unu laicu alesu de metropolitu, acesta se combate aspru din punctu de vedere canonicu. Noi din partene tienemu alegerea unui laicu de episcopu, respective de metropolitu, chiaru dupa asiediamentele bisericei greco-orientale dupa dreptu de admisibila. Alegerea episcopului nu e o intrebare dogmatica, ci coratu constitutional si idea universală a crestinismului nu basedia pre etablarea rangurilor ierarhice privilegiate, ci dupa parerea noastră pre evangeliulu egalitătii individuale inaintea lui Dumnezeu. (Si canónele, nu suna ele altmintrea? not'a redactiunei)

Si totusi noi de presentu suntemu contr'a a legerei unui laicu de metropolitu si acesta din caus'a simpla, pentru ca cunoscintia noastră despre referintiele personali in metropolia nu ne duce la unu laicu, carele aru fi mai aptu de unu metropolitu, de cumu suntu persoanele din statulu cretialu, ce le avemu. —

Cu tôte ca congresulu electivu ne sta aproape inainte, totusi asupra persoanei viitorulu metropolitu, încátu scimu noi, pâna acum nu s'a formatu o opiniune publica precisa, carea macaru numai la parere sa fia datorita de mesura, nice chiaru in archidieceșă, carea are la alegere deciderea in mânila sele.

De-si aice nu e casulu acest'a, noi tieneamu,

ca celu pucinu in archidieceșă o diferentia de opiniuni in intrebarea persoanei e imposibila, deca numai are de a se rezolvi acesta intrebare dupa principiile interesului generalu bisericescu.

Cu tôte aceste noi semtîmu in intrebarea acesta o diferentia de opiniuni ominósa chiaru in archidieceșă. Noi veduramu in dilele trecute dove harthii emanate din Sabiiu, diverse in tendintia lor, care ambe motivéza insemnata alegerei de metropolitu cu interesulu generalu alu bisericei, totusi ele proximu din diferite isvóre si tientescu intr'acolo, a esereia asupra alegerei celoru 30 deputati congresuali ad hoc o influentia divergenta. —

Noi din causa intemeiata nu voimu sa intrâmu in o caracteristica a acestoru harthii emanate si presupunemu cu optimismu, ca toti acei'a, care suntu in stare a esereia asupra alegerei de metropolitu o influentia decisatória, voru avé inaintea ochiloru binele comunu alu bisericei. Spre a nu fi adusa archidieceșă in acea stare, că sa i se octroieze la alegerea de metropolitu unu episcopu din diecesele sufragane, noi svatuimu, si acest'a o accentuamu in deosebi, că sa se delature interesele personali. —

Două cuvinte asupra tacticei dlui Babesiu in cestiunea alegerei metropolitului.

Dlu Babesiu pare ca si-a pusu in capu sa fericésca densulu pre români gr. or. din Ungaria si Transilvania cu unu metropolitu si Archiepiscopu. Acest'a se pôte deduce din tóta procedura sea. Spre acestu sfersitu densulu s'a preumblatu crucislu si curmedislu in tiéra pentru că sa si capete argati, carii sa-i stea intr'ajutoriu spre alu pune in scaunu, căci dupa ascurările densulu omulu e deja aflatu. Argatii a gasitu n'a gasitu acest'a nu e treb'a noastră destulu ca se vede din rezultate, ca cu ajutoriulu loru lucra in presa si in cercurile electorali ale archidieceșei.

Atâta inse nu e de ajunsu, s'a pusu cu totu adinsulu, precum se vede si din o corespondintia a sea datata din Vién'a, in Nr. 58 alu Albinei in spatele „Telegrafulu romanu“, pre carele se laudă catra ai sei ca in o jumetate de anu i stinge viat'ia (Dar' voinicu mai e batalu norocele!) Asiá in Sabiiu asiá in Pest'a ori unde erá vorb'a despre „Telegr. romanu“.

Ba mergo si mai departe pentru ca sa-si faoa o puncte cu exterioru onorificu se servesce de acelu neadeveru ca „Tel. R.“ aru fi recomandat pre cutare persóna pentru scaunulu metropolitau si privesce intr'acest'a unu abusu.

„Tel. Romanu“ inca nu a recomandat dela sine decâtu virtutea, caracterulu, erudititiunea si alipirea către legile bisericesci si ale statulu. Ce a reprodu su pâna acum, si va reproduce si de aci incolo din alte diurnale relativu la metropolia, a facutu din punctu de vedere coratu numai istoricu. Deca „Albin'a“ si tôte apendicele ei afla ca in persón'a de care li-e densiloru téma suntu tôte aceste recerintie si dorintie ale românilor gr. or. mai bine concentrate le multiamimu; dara dupa o astfelu de „sinceră“ marturisire nevoluntaria nu intielegemu, pentru ce atâta frica, pentru ce atâtea calomii, pentru ce atâtea invingiri nefundate. Este chinulu consciintiei asiá de mare pentru dlu B. si ai sei de incepu de acum pâna nu vedu si nu audu pre nimenea a strigá: „Dómne de ce ai venit sa ne judeci inainte de vreme“?

Amu disu in două rendori ca nu ne este voi'a a ne lasá in polemiele personali provocate de „Albin'a“ si cu siguritate potemu dice de ómenii „Albinei“ in „Wanderer“ etc. unde suntu, dupa cum au potutu vedé si cetitorii nostri in nrulu trecut, mai nespaltati decâtu obielele loru-si o dicemu si acum, pentru ca nóue in adeveru nu ne este de persóna, ci ne este de principiu, de care se vede ca se temu toti căti dau mân'a cu dlu Bebesiú. Nóue ne este

de principulu legi, care obliga pre toti intr'o forma si togm'a acest'a nu placu dloru.

Pacientia carea ni amu impus'o la tôte provocările de pâna acum inse-ne vomu vedé siliti a o terminá indata ce ne vomu convinge ca dumnéloru nu încéta cu mestesiugirile de a mângi totu ce este curatu; indata ce vomu vedé ca precum lupulu din fabul'a cu mielulu continuu ne invinue si pre lângă acest'a se ailesco a compromite barbati venerabili sub cuventu ca i stimédia. Atunci nu vomu avé încatrâu, vomu rumpe tacerea si vomu continuá articululu promisu daru intreruptu pentru binele păcei si a causei, arétându procederea „morală“ si „legală“ a „Albinei“ si apendice inča cu ocașionea consistoriulu metropolitau si mai nainte.

O alegere de deputatu.

De multe ori vine publicistulu in pusetiunea cea grea încátu trebuie sa vorbésca despre, séu sa tratedie lucruri cari fiindu ca nu suntu desvoltate inca finalminte, aparu inaintea unei părți pôte mari din publicu dreptu de atâtea valemări a cutărei séu cutărei persóna séu chiaru a unui principiu.

In astfelu de pusetiune ne aflâmu noi fatia cu alegerea deputatulu clericalu din Sabiiu, carea fiindu ca involva o persóna inalta din cleru, acum cându trebuie sa vorbimu despre dens'a pôte provocá presupunerea cui-va, ca din vre-unu interes cine mai sci de ce categoria vorbimu pre cându in adeveru numai datorintia către dreptatea causei ne impune condeilu in mâna. Firesce, ca nu va trece multu si lucurile cari se tienu lantiu si de intemplanrea acest'a singurateca voru pasi in adeverat'a loru lumina, atunci apoi de siguru ca publicistulu triumfédia, dara pâna atunci in opiniunea multor'a, cari nu pricepu tôte arcaneele tiesute de unii altii trebuie sa sufere.

Premitiendu aceste avemu sa atragemu attentionea cetitoriloru, ca a fi gelosu de unu dreptu este prim'a virtute cetatienésca fia acest'a in statu fia in biserica si ca cine desconsidera dreptulu seu nu va fi nici cându unu spiginitoriu adeveratu si neinteresatu a nici unei persóna, a nici unui principiu, a nici unei cause si a nici unei cestiuni si institutiuni, ci va face totu-déun'a din dreptulu seu unu pretin séu o marfa, séu unu midilocu de lingusire către fiitorulu puternicu, fia acel'a cine va fi. Pre cei dintâi i vomu stimá totu-déun'a si pre cei din urma ii vomu despretiui iéra-si totu-déun'a.

Acum sa procedemu la obiectulu despre care voimu a scrie.

In archidieceșă suntu de a se alege pentru congresulu electivu inca treidieci de deputati lângă cei déjà alesi pentru congresulu ordinariu. Alalta eri vineri s'au facutu alegerile. In cerculu electoralu s'a alesu Présanti'a Sea episcopulu Aradului P r o c o p i u Ivacicovicu.

In locu de a reflectá asupra acestei alegeri vomu face istoriculu ei dupa cum s'a intemplat.

Vineri in diu'a alegeri ni se spune ca dlu protopresbiteru alu Sabiiulu I. comissariu I. Hanani'a a avutu bunatatea a chiamá pre mai mólți preoti la sine si ale impune ca pre cine sa alege. Totu asiá P. Prof. I. P o p e s c u.

Nu scimu ce si ce nu e adeveratu din spus'a mai multoru preoti, atâta inse se scie ca se vorbea intre densii ca vointia ambiloru protopresbiteri din cerculu electoralu este, că disulu Episcopu sa se alege cu ori ce preliu; preotii inse diceau ca nu-si voru dá votulu pentru unu strainu fia elu chiaru si Episcopu, ci si voru concentrá volurile in P: asessoru consist. N. C r i s t e a.

S'a inceputu siedintia, dupa fórmele prescise, se constatédia numerulu celoru presenti facendu-se apelulu nominalu. La observarea facuta ca nu s'au cetitu toti căti suntu de fatia dlu comissariu Ioanu Hanpi'a observa ca cei cari nu s'au cetitu nu suntu

indreptati. Intre acesti nenorociti se aflau asel. consistoriali: Moise Lazaru si Nicolau Cristea, archidiaconul Nicolau Fratesiu si din nebagare de seama si P. protopresbiteru alu Sabiului Il Ioanu Popescu. Dupa o scurta discutie si dupa ce P. N. Cristea in intelesulu § 91 p. d. pretinde de a fi admis, iera P. N. Fratesiu areta ca cine are dreptu passivu trebuie sa aiba si activu se pune la votu si colegiulu intregu privesce pre susu atinsii de indreptatiti la alegere.

Mai departe se decide votarea secreta si colegiulu se preface pre 10 minute in conferintia.

In conferintia P. protopopu I. Popescu desfasura pre largu ca ce onore aru fi pentru cerculu acest'a electoralu deca aru alege pre presanti'a sea episcopulu Aradului, din cauza ca acest'a altmintrea nu are dreptu de votare si in dieces'a sea nu are nici unu cercu vacantu, pre candu Presanti'a Sea Ioanu Popasu are la Mehadi'a in loculu rep. protopr. Iacobescu. Aru fi o rusine acum se remana ceta mai betrana episcopu fara de votu in congresu si aru fi cu atat'a mai cu rusine cu catu densulu s'a si adresatu la cerculu acest'a (citra cine?) si altele mai multe in intelesulu acest'a.

P. Moise Lazaru dice, ca trebuie avutu in vedere ca congresulu care se aduna acum are sa aleaga unu metropolitu, dara totu odata se aleaga si pre archiepiscopulu nostru; asi'a dara alegerea ne privesce mai multu pre noi din archidieceasa. Pentru acea si congresulu a rendutu ca sa se aleaga din archidieceasa de doue ori atati deputati cati alegu celelalte doue diecese sufragane. Acum deca vomu alege noi unu deputatu din diecesa straina, atunci perdemu unu votu, ceea ce este forte multu la o alegere de archiepiscopu si asi'a pre langa totu respectulu citra presanti'a sea, dara nu se pote togm'a acum singuri sa ne lasamu dreptulu nostru in favorea dieceseloru sufragane ca acele sa ne impuna noua unu archiepiscopu pre cine vomu voi etc.

P. N. Cristea aduce si impregiurarea aceea ca dupa sciri positive scio ca Presanti'a Sea este candidatu in alta parte si pote fi candidatu si in alte parti. Cine au facutu candidatiunile aceste le au facutu pote ca se fara o cinste cu candidatul episcopu, inse se pote intempra asi'a dara ca sa fi alesu in done, in cinci, ba pote in tote diece cercurile archidiecesei totu pentru cinste inse, atunci unde ajunge archidieceasa? Ajunge acolo ca la congresulu celu mai memorabile clerulu nostru din archidieceasa sa remana nerepresentatu si intraba ca cine va lua asupra responsabilitatea unui astfelu de testimoniu de paupertate alu archidiecesei? Densulu stimiza multu pre Presantitulu P. Episcopu alu Aradului Procopiu inse dupa cum a d'su unu intieptu vechi ca amicu mi este cutare, amicu cutare dora mai amicu decatu toti acesti'a mi este adeverulu, asi'a si in casulu de fatia stimezu pre

Presanti'a Sea inse stimezu dreptulu ce mi lu da legea, care vomu ca sa nu se paralizeze prin nici o impregiurare.

Dece e vorb'a de stima si veneratiune au nu va veni vre-unu cercu electoralu din dieces'a sea sa lu imbiia prin resignatiunea vre unui deputatu clericalu pentru ca sa aiba si Presanti'a Sea votu in congresu si deca primesce acolo, caci noi nu scimu sa se fia adresatu densulu citra cerculu acest'a, apoi se pote intempra ca tocm'a cerculu acest'a se remana nerepresentatu.

P. D. Cuntianu pune la inim'a alegatorilor ca deca voru alege din diecesa straina deschida nu usi'a dara o porta larga in viitoriu la locurile de deputati straini in archidieceasa si noi vomu ajunge acolo incatu sa nu mai fimu prin omenii nostri reprezentati nici odata. Respecteaza si stimiza pre candidatul, dara crede ca nici densulu, deca va angeta la dreptulu archidiecesei si de altmintrea angustatu nu va persiste la alegere acest'a, ci se va retrage si de aceea si in fatia aru fi in stare, ai spune convingerea sea si e convinsu ca aru dice: fiule vedu cati pretiosesi dreptulu si biseric'a tea.

P. Protopopu H. a n i'a insista pre langa alegere afirmandu ca suntemu in dreptu a alege pre ori si cine de ori si unde si ca aru fi o rusine ca acum dupa ce ni'a scrisu (?) P. Ivacicoviciu sa nu lu alegemu.

Se redeschide dupa aceste sediti'a si se procede la votu prin seditu, a acara rezultatu este: din 45 voturi 39 le capeta, P. Episcopulu Aradului, 5 P. Nicolau Cristea si 1. P. Sav'a Popoviciu Baroianu.

Este curiosu ca preotimea afara de cele ce le dicea inainte de actulu alegerei, aproba tote vorbirile celor ce vorbira contra candidatiunei facute de ambii pp. Protopresbiteri.

Ca serviliu si cu a cui scire au facutu susu disii doi protopresbiteri Presantiei Sela P. Procopiu acest'a se va vede mai tardu dupa ce voru trece fapte implinite, dara la totu casulu prin presiunea invederata ce a facutu asupra preotimei de sub influinta domniloru sele au lucratu in contra spiritulu legei si in contra naturei lucrului: Caci la congresulu venitoriu nu este vorb'a numai de principiu dara si de voturi, cu cari nu sa concurga o parte si cealalta, si apoi Presanti'a Sea e comissariu congresuale si dupa cate audimu candidatu la metropolia. Asi'a dara in ce pusetiune se va afla candu va trebui sa-si dea votulu si la casu eventuale ce va partini mai multu, interesulu archidiecesei seu ala diecesei in carea se afla episcopu?

Publicarea protocoeloru a cartiloru funduarie in Transilvania.

Edictu.

Despre publicarea cartiloru funduarie pregatite

Ddieu? Dece nu a fostu omu, cum l'aru fi vedutu Apostolu suindu-se la ceru? *) Si deca nu a fostu Ddieu, cui s'au deschisu cerulu, pre cine au adoratu poterile tremurandu, si citra cine a disu Tatalu: „Siedi de a drept'a mea“; dupa cum dice Davidu *): Disu-a Domnulu Domnulu meu, siedi de a drept'a mea.“

15. Dece Iisusu Christ. nu a fostu Ddieu si omu totu deodata, atunci si rescumperarea nostra este o mintiuna, si mentionose predicerile profetiloru: ci adeveratu au vorbitu acesta si fara de mentiona suntu testimoniele loru. Caci spiritulu santu a vorbitu prin treisii acee, ce ei au spus, pentru acea nea nyetiatu si Ioanu, celu ce a seditu la pieptulu focului, intarindu cuventele profetiloru, candu vorbesce in Evangeliu dicendu: „La inceputu era Cuventulu, si Cuventulu era la Ddieu si Ddieu era Cuventulu; Tote prin tressulu s'au facutu, si nimio'a fara de densulu nu s'a facutu ce s'a facutu. Si cuventulu trupu s'a facutu si a lacuitu intru noi celu ce este din Ddieu, Ddieu Cuventulu, fiulu unulu nascutu dela Tatalu, si de o fientia cu Tatalu, cuventulu vecinulu, celu ce este din celu ce este purcediendu mai nainte de tote temporele in modu neesprimabile, fara mamu, din Tatalu, acela s'au nascutu la finea tempului (hotaritu). din fic'a omului, din Maria vergur'a fara Tata. Ddieu, care s'a facutu omu, a loutu din dens'a trupu, si sa facutu ceea ce mai nainte nu a fostu: au remasu inse Ddieu, ceea ce au fostu, si tote acestea, ca se mantioasca lamea. Acest'a este Christosu, fiulu lui

respectiv suscepote in comunele tienatorie de sedri'a judecatoriesca din Fagarasiu, impartite judecatoriloru cercuale din Siarcail'a si Zernesci; in cetatea libera regia Brasiovu, precum si in acele comune judecatoriei cercuale din Satulungu (Hosszufalu), care concurdia la sedri'a judecatoriesca din Brasiovu; mai incolo in comunele tienatorie de sedri'a judecatoriesca din Sighisior'a — impartite judecatoriei cercuale de acolo; in cetatea libera regia Sebesiu si — luandu afara comun'a Vorpodu — in comunele judecatoriei cercuale din Noerichiu (Ujegyház) tienatore de sedri'a judecatoriesca din Sabiu; in comunele sedriiloru judecatoriesci din Kezdi-Vasiarhein si Csik-Szered'a impartite judecatoriloru cercuale din Kezdi-Vasiarhein, Kovasn'a, si Csik-Szt. Márton; in comunele sedrii judecatoriei cercuale din Mezö-Bánd; in fine in comunele sedrii judecatoriesci din Bistritia: Capanu, Terpiu si Dipsi'a — tienatorie de judecatoria cercuale din Bistritia.

In urm'a ordinatiunei inaltului ministeriu reg. ung. de justitia d. d. 15. Iulie 1873. N. 2, 669. in privint'a mentionatelor operate de carti funduarie se facu cunoscute urmatoarele:

Localizarea pentru introducerea cartiloru funduarie este pre deplinu terminata:

a) In comunele sedrii judecatoriesci din Fagarasiu, tienatorie de judecatori'a cercuale din Siarcail'a, adeca in comunele: Coman'a de josu, Veneti'a de josu, Buciumu, Coman'a de susu, Veneti'a de susu, Gridu, Cuculat'a, Lupsi'a, Mandr'a, Ohab'a, Sinc'a vechia, Parau, Persiani, Siercail'a, Siarcail'a, Todoriti'a, Sinc'a noua si Vadu.

b) In comunele sedrii judecatoriesci din Fagarasiu, impartite judecatoriei cercuale din Zernesci, adeca in comunele: Poian'a marului, Moleciu de josu si de susu, Fundat'a, Holbacu, Magur'a, Tohanulu vechiu, Pescer'a, Port'a, Predealu, Simonu, Sitnea, Sohodolu, Tientiaru, Branu, Tohanulu nou, Vledeni si Zernesci,

c) In cetatea libera regia Brasiovu, tienatoria de sedri'a judecatoriesca de acolo.

d) In comunele sedrii judecatoriesci din Brasiovu, impartite judecatoriei cercuale din Satulungu (Hosszufalu) adeca in comunele: Bacifalu, Budilea, Buzeu, Csernalfalu, Satulungu (Hosszufalu) Markos, Teiu (Nyén), Purcaretiu, Terlunsianu, Türkös si Zizinu (Zajzon).

e) In comunele sedrii judecatoriesci din Sighisior'a, impartite judecatoriei cercuale de acolo, adeca in comunele: Tra, oldu, Bene, Besi'a,

Ddieu, unulu nascutu din Tatalu si unulu nascutu din mama.

16. Ea'lu marturisescu pre Elu ca Ddieu si omu desevarsitu, care e cunoscutu, in doue naturi ipostalice, unite intru o persoana, fara despartire seu amestecare seu schimbare, si au lualu trupu, care au fostu vidificatu prin unu sufletu rationalu si intielegatoriu, si care ne-au fostu noue intru tote afara de pecatu — asemenea: pamentescu totu deodata si cerescu, temporale eternu, marginitu si nemarginitu, totu odata fara tempu si supasu tempului, nascutu si iera necreatu, patimindu si fara patima, Ddieu si omu, si inca in amendoue privintiele perfectu, unulu cu doue naturi. Este o persoana a fiului si o persoana a Stului Spiritu: o Ddieire, o putere, domnia in trei persoane seu hypostate. Asi'a se premariamu pre sant'a unitate in trinitate si sant'a trinitate in unitate, de ore ce Tatalu din ceru a disu: Acesta este fiulu meu celu iubit, pre acest'a lu ascultati.“ Acesta invetiatura a primitu-o si sant'a biseric'a a lui Christosu, cea adeverata; in numele acestei sante Trinitati se boteza; aceasta o confeseza ca nedespartita, o adora fara raticire o marturisesce si preamaresce. Acestei unitati trei persoane se cuvine lauda, multamita, onore, putere, preamarire; Tatalu si Fiulu si Spiritulu Santu, acum, totu de un'a si in eternu. Aminu. *)

Sabiu in lun'a lui Iuliu 1873.

Greg. Pletosu. cler.

*) Dupa editiunea cea mai noua: Kempton. 1872.

POISIORA.

Din scrierile stului Ephraemu Syrulu.

Cuventu

la schimbarea la fatia a D-lui nostru Iisusu Christosu. (capetu.)

14. Dece nu a fostu omu, cine a strigatu: Ddieulu meu; Ddieulu meu, pentru ce mai lasatu! Si deca nu a fostu Ddieu, cine a disu! Parinte! „Ierta la loru“. — Dece nu a fostu omu, atunci cine a atarnatu intre talhari pre cruce? Si deca n'aru fi fostu Ddieu, atunci cum aru fi pututu dice lotrului: Astadi vei fi cu mine in Raiu! Dece nu a fostu omu, coi au intinsu fiere cu ocetu? Si deca nu a fostu Ddieu, acui vocu au auditu Infernulu si a'a spaimentatu, deca nu a fostu omu, acui costa a impunsu suliti'a, iata a esitu sange si apa, si deca nu a fostu Ddieu, cine a sfaramatu portile Infernului si a ruptu legaturele, si la a cui porunca au esitu mortii cei tienoti de acolo? De nu au fostu omu pre cine au vedutu Apostoliu in casa (dupa inviere) si deca nu aru fi fostu Ddieu cum aru fi fi esitu prin usile inviate *)? Dece nu a fostu omu, intru a cui mana a pipaitu Thoma ranele ouieloru si intru a cui costa cele ale sulitiiei? Si deca nu a fostu Ddieu, cui a strigatu „Domnulu meu si Damnediculu meu“ (*). Cine a mancatu la laculu Tiberiadei, deca nu a fostu omu? si la a cui porunca a fostu plina mreia deca nu a fostu

*) Io. 20. 19.

*) Io. 21. 1.

*) Eapt. 1. 10.

*) Ps. 109. 1.

Tiecumandro, Danesi, Archit'a, Bisichiro, Hégen, Hasiufaleu, Hétur, Bunolo micu, Mosin'a, Miclosi'a, Bunolo mare, Selsele mare, Nedosi, Pipe, Prudu, Radesiu, Réten, Siarpatocu, Si-aisiu, Szász-Bud'a, Dai'a, Chrizu, Chizdu, Nadesiu, Lasle, Sidirisiu, Volcani, Vosling, Zolani, Pelacu.

f) In comunele sedriei judecătorești din Săbiu, împărțite judecătorești cercuale din Nocrichiu (Ujgyház), luând afară comună Vurpodu, care mai în urmă s'a afiliat judecătorești cercuale menționate, și în care comuna până acum localizarea încă nu s'a finit, și adică în comunele: Oloin'a, Bendorfu, Tiechendalu, Fofelde, Gainari, Glimboc'a, Holzman, Cornet'u, Henbacu, Colunu, Chürpöd, Marpodu, Nucadu, Oláhufalu, Sasauzu, Agnit'a, Nocrichiu, și Vordo.

g) In cetatea liberă regie Sebesiu, ținătorie de judecătoria cercuale de acolo și de sedri'a judecătorească din Săbiu.

h) In comunele din sedri'a judecătorească din Kézdi-Vásárhely, împărțite judecătorești cercuale de acolo, adică în comunele: Alsó și Felső-Volál cu Carat'n'a la olaltă, Albis, Almás, Alcernaton, Torja de susu și de josu, Béla-falva, Ciomortan, Dálnoc, Estelnec, Felcsornaton, Futásfalva, Hatolyka, Ikafalva, Kézdi-Martonas, Cortapatacu, Lemhény, Mksa, Marchesi, Martonfalva, Mátisfalva, Nyujtód, Oroszfalu, Oszdol'a, Peselnek, Polyán, Sár-falva, Százraptak, Szászfalu, Szent-Katolna, Szent-Lélek.

i) Totu în comunele sedriei judecătorești din Kézdi-Vásárhely, ținătorie de judecătoria cercuale din Kovászn'a adică în comunele: Barátos, Bita, Czofalva, Gelencze, Haraly, Hlib, Imecsfa, Kovászna, Körös, Léczfalva, Papolecz, Peké, Páva, Petőfalva, Szörse, Tamásfalva, Telek, Várhegy, Zabol'a Zágonu cu Szit'a Bodz'a la olaltă.

k) In comunele sedriei judecătorești din Csik-Szereda împărțite judecătorești cercuale din Csik-Szent-Márton, adică în comunele: Banksfalva, Csikszeg, Csekofalva Csik Szent-Márton, Iakabfalva, Káson-Altiz, Káson-Feltiz, Káson-Impér, Koznás, Lázárfalva, Ménaság, Szent-György, Szent-Imre, Szent-Király, Szent-Simon, Tusnád, Ujfalu, Verebes.

l) In comunele sedriei judecătorești din Muresiu-Vasiarhely, împărțite judecătorești cercuale din Mező-Band, adică în comunele: Bárdos, Bazido, Kis-Lekencze, Kölpény, Mező-Band, Mező-Bergenyé, Mező-Madaras, Mező-Uraj, Samsond, Kerelő Sósapatk, Szabéd, Száltelek, Székely-Uraj și Mező-Kapus; Riesiu, Grebenisiu și Pagoci'a se află încă sub comasare.

m) In fine, comunele ținătorie de sedri'a judecătorească din Bistritia, și de judecătoria cercuale de acolo, adică în comunele: Cepan, Terpiu și Dipsi'a, unde localizarea acum s'a finit.

Cărțile funduare pre deplină terminate a comunelor menționate, împreună cu registrele parțiale de posesiune, și desemnarea liniamentelor de acelea ținătorie se voru transpune dela 1 Sept. 1873 la oficiile de cărți funduare ordinate lângă judecătoriile menționate sub II, unde ale vedé ori cui e permis în orele oficiose.

II.

Afacerile de cărți funduare la prevede:

1. Sedri'a judecătorească din Fagarasiu pentru comunele enumerate sub I. a și b.

2. Sedri'a judecătorească din Brasiovu pentru liberă cetate regie Brasiovu enumerata sub I. c, și pentru comunele enumerate sub I. d.

3. Sedri'a judecătorească din Sighisioara pentru comunele enumerate sub I. e.

4. Sedri'a judecătorească din Săbiu pentru comunele enumerate sub I. f.

5. judecătoria cercuale din Sebesiu — impu-ternicită cu afacerile în trebile cărților funduare pentru cetatea liberă regie Sebesiu, enumerata sub I. g.

6. Sedri'a judecătorească din Kézdi-Vasiarhely pentru comunele enumerate sub I. h și i.

7. Sedri'a judecătorească din Csik-Szereda pentru comunele enumerate sub I. k.

8. Sedri'a judecătorească din Maros-Vasiarhely pentru comunele enumerate sub I. l.

9. Sedri'a judecătorească din Bistritia pentru comunele enumerate sub I. m.

Cu privire la trebile și afacerile oficiose, care se voru începe cu 1 Septembrie 1873, la fia-care din judecătoriile susu însemnate se emit următoarele provocări și dispoziții:

1. Se provoacă toate persoanele, cari în urmă vre-unui drept de proprietate, de pemu ori de arenda, avu încă pre timpul autentificării protocoalelor cărților funduare, sau cel puțin castigatu încă înainte de 1 Septembrie 1873 credu că po'u se pretinda vre-o îndreptare, întregire, descriere, adăugare, sau stramutare în protocoalele cărților funduare; fia în privința compunerii corpului funduare sau a relațiilor de posesiune intabulate; că aceste pretensiuni până înclusive la 30 Aprilie 1874 cu atât mai vertosu se le insinuă, cu cât la din contra acele spre dauna unui alu treilea, care pre temeiul înscrierilor cuprinse în protocoalele funduare, începând dela 1 Septembrie 1873 va castigă cu credința bună alte drepturi tabulare, nu se voru lua mai mult în considerație.

Acăsta insinuare are a se întinde pe toate drepturile de posesiune încă necuprinse în protocoalele funduare, fără osebiră ca ore acele în cărțile vechi esite sau ne esite din usu, ori în fașioni funduare sau alte cărți, fiote și registre, sunt cuprinse ori bá, și ori a întins-o partida în privința transcrierii de posesiune a vre-unui bonu castigatu rugare la vre-o judecătoria, și judecătoria a decisu asupra acestei instanțe, ori bá.

Deci îndatorirea spre insinuare cade mai alesu pre toate acelea persoane, ale căror drepturi de posesiune la comisiunea localizării nici prin sine nici prin reprezentanți denumiți de comisiune s'au adus în valoare; sau cari nu au fostu în stare după regulile localizării a-si legitima afirmatul dreptu mai tare de posesiune ori de composesiune în contra posesorului faptic aflatu prin comisiune și înscrisu în protocoalele funduare; pretensiunea lor adusa înainte fia însemnată în protocoalele funduare sau în protocolul general de pertractare, ori bá.

2. Mai departe toate persoanele cari:

a) pre realitățile înscrise în protocoalele funduare după determinarea prealtelei patente de avititate din 29 Maiu 1852, si-au adus în valoare dreptulu de avititate sau de rescumperare pemuorale, au sub altu titlu legitimu si-au însușit dreptu de proprietate, sau căroru:

b) după otarirea aceleiasi patente de avititate li se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptului de rescumperare pemuorale prin ast'a se provoacă aceste pretensiuni până cel multu la 30 Aprilie 1874 inclusive, spre încunjurarea urmărilor de dreptu amintite mai însusu sub punctulu 1-mu, a le insinua, și în casulu amintitu sub a.) procesulu de dreptu pendent, spre adnotare în protocolul funduare, sau dreptulu recastigatu prin calea legale spre străpunere în același; ier' în casulu b.) dreptulu de rescumperare pemuorale, ce li se cuvine încă, spre însemnare în protocolul funduare alu legitimă cu documente autentice.

3. Asemenea toate persoanele, cari pre bunurile nemiscătoare improtocolate, sau si-au castigatu dreptu de prioritate, pemu, s-rvitate, sau alte drepturi prin intabulări, însemnări, adnotări, ori conserieri pemuorale judiciari, sau până la 1-m'a Septembrie 1873 încă si voru castigă, se provoacă, aceste drepturi din scopulu înscrierii lor în fișă sarcinelor corporilor funduare până cel multu 31 Augustu 1874 inclusive cu atât mai siguru ale insinua, cu cât din contra dreptulu priorității castigate mai înainte si-lu voru perde; precandu din contra facendu insinuare la tempu convenitu, dreptulu de întâietate castigatu până la 1 Septembrie 1873, i va remanea în valoare fată și cu acei castigatori și creditori ipotecari noi, cari au castigatu dreptu de proprietate sau de pemu după d'u'a acum menționată.

4. Acelea pretensiuni, care se basedia pre deobligamintele urbariale, sau alte referințe de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iunie 1854 edată în fișă de legi imperiale, bucată LV. Nr. 151 sunt eschise dela provocările edictale spre insinuare și demonstrare, precumu și dela pertractările obișnuite în urmă edictelor fără deosebire, fia acele în protocoalele de localizare prenotate, ori bá.

5. Terminu edictal preșcris în aliniere pre-

cendinți, nu admitu nici prorogare, nici justificare ori înore de procesu.

6. Publicatele protocoale funduare se voru considera și conduce dela 1 Septembrie 1873 începând că cărți funduare conforme §. 321 din codicea civilă generală; deci începând de la d'u'a menționată, drepturi reali asupra bunurilor nemiscătoare introduse în ele, se voru poté castigă și transferi asupra altor'a, precum și a se șterge numai prin intabulare legale în acele cărți, fără de a derogă înse pretensiunilor asupra acestor bunuri nemiscătoare mai înainte castigate, insinuate și legitimate în terminulu edictale.

7. Prescriptulu, după cari voru avé de a se îndreptă părțile și judicatoriele la împlinirea și asigurarea treburilor și afacerilor oficiose, însemnate în acestu edictu, sunt cuprinse în procesu'a transilvania pentru cărțile funduare, emisă cu ordinațiunea Ministeriului de justiție d'dto. 5 Februarie 1870 (Archivulu Ordinațiilor, anul 1870 fasciôr'a I. și II.).

8. Acei creditori, cari prin ore-care transcriere aru suferi stricaciune cu privire la prioritatea pretensiunilor lor transcrise sau transcriende, esepțiunile și fatia cu un'a a trei'a persoană le poté realiză încă în siése luni după terminulu defiptu în punctulu 3, — adică până la finitulunei Fauru 1875, referesca-se acle esepțiuni la validitatea pretensiunilor, la încetarea, ori prioritatea lor. — După decurgerea acestui terminu fatia cu o a trei'a persoană nu se voru mai poté realiză asemenea esepțiuni.

9. Judecătoriile indicate sub II. în afacerile lor voru întrebuiți sigilulu judecătorești respective. Clusiu, 21 Iulie 1873.

Directiunea r. u. de cărți funduare pentru Transilvania.

Abruda 29 Iuliu 1873

Omulu bonu merita recunoștința

Simțimentele și născuțiile nobile în viața morală, compun simția virtutii; ieră faptele cari încunună simțimentele și născuțiile nobile, sunt atributele omului virtuos. Nici unu bine comun și nici o îmbunătățire în viața socială — fia ea civilă fia blerică — nu se produce altcum decâtu prin operațiunea simțimentelor și a născuțiilor bune; stérpa și desiérta aru fi viața omenească fără de acestea două! Prin simțimente și născuție nobile s'au stersu instituțiile cele rele din viața omilor și s'a schimbatu sôrtea societății din rea în mai bună, din durerosă în mai consolatorie; prin simțimente și născuție nobile s'au facutu toate modificățiunile salutare în viața noastră, și prin trensele s'au alinatu durerile celor suferitori și s'au stersu lacrimile celor ce plângu.

Sunt în lume omeni multi a căror născuție și simțimente nobile nu se poté contesta, înse sau ca inteligința lor nu este destulă de ageră, spre a poté patrunde și afla calea cea adevărată a scopului salutar, sau ca împregiurările contrare între cari se luptă, sunt atât de vigurose și constante în câtu îi învingu pretotindena, și nu le ieră a se apropiă nici într-unu modu de scopu; aici se cere apoi sacrificiulu celu mare, și aici numai subjugându-se împregiurările cu forță potemu aplaudă glori'a strălucitoare. Sunt înse și de acei, căroră atât inteligința câtă și împregiurările într-o mesură ore carea îi ajută în activitatea lor, și ferice de acei omeni, cari avendu simțimente și născuție nobile, și avendu și minte ageră, traiescu în împregiurări favoritoare căci acei mai curendu se facu nemuritori.

Dar ori cum se fia, ori în ce împregiurări de aru trăi cine-va simțimentele și născuțiile formedia caracterulu, și simțimentele și născuțiile sunt sorgintea faptelor; și deă acele sunt nobile, omulu ce le posiede este omu de demnitate. Și dômne, dă națiunei noastre și întregi omenirii, multi individi cu simțimente și născuție bune numai, și atunci vomu înaltă a bună sêmă!

Ci va cugetă st. publicu cetitoriu: ce au a-cesti'a cu combinațiunile filosofiei morale, ei omeni se poté dice ei ori-cărei ocupațiuni, numai specialu ai filosofiei nu? Počinu și bonu. . . . Sunt momente în cari omulu poté se devina ostasio fără a fi soldatu, și poté se devina maestru fără a fi meserisau. Ast'a este; nescă momente favoritoare ne-a facutu și pre voi se scrôtmu cu ast'a ocaziune pre terenulu pre carele ne aflăm, și se lăngăm simțimentele și născuțiile nobile. Unu barbatu bine meri-

statu prin faptele sale, aflându-se dinaintea omului, și dându ocaziune că se pōta ori-cine vedē producându-se prin activitatea și înțelepciunea lui fapte mari, și bunătăți comune însemnate — are totu-dēun'a atât'a farmecu, în cătu se transpōrtē pre-omenii de ocupațiuni feliurite, cu judecata, în căd-rele spiritului, și se-i faca sa laude simțiemintele și năsuințiele nobile. Și noi togm'a prin acēst'a amu devenitu aici.

Unu omu cu simțieminte și năsuinție nobile, unu barbatu alu nostru — de-si nu de ranguri înalte — ne-a facutu în sfer'a lui de activitate multu bine; a învinsu împregiurările cele mai nefavoritōrie; au aflatu cu agerimea minții seale cali-securē spre îmbunătățiri și scopuri comune, și astfelu ne-a facutu se cūgētāmu adese-ori la bunele seale simțieminte și la năsuințiele seale pline de devotamentu.

Voru fi fostu tempuri pōte cāndu faptele bune și sacrificiile pentru binele comunu, se voru fi potutu aflā mai cu osioritate, și se voru fi potutu vedē mai desu, și prin urmare cāndu acelea nu voru fi fostu pretinute atātu de scumpu cā astadi; în dī-lele nōstre înse, cāndu tempulu pōrtā caracterulu matetialismului și nator'a omenēsca alu egoismului, — ne credēmu îndreptatili a pune mare pretiu pre densele.

Si care este acelu omu, acelu barbatu, a cărui fapte ne-au facutu cā se reflectāmu asupr'a simțiemintelor și a năsuințelor nobile și sa le laudāmu și înaltāmu valōrea? Si mai departe care, și ce suntu, faptele lui pre cari punēmu atāt'a pretiu de mare? . . .

Cu mandria descoperimū, cā barbatulu acel'a, omulu, este prēcinsti'a sea parochulu nostru Dionisiu Adamoviciu; iēra faptele lui pre cari le pretiuimū multu, suntu ostenelele și sacrificiile, prin cari starea cea deplorabilē și misera a bisericeii și a scōlei nōstre locale s'a mai îmbunătățitu.

Dēca amu avutu cāndu-va lipsa de barbati cu devotamentu în misiunea lorū, cu atātu mai multu avēmu astadi, cāndu împregiurările vietiei politice și economice nationale, suntu atātu de amenintatōrie, cāndu caus'a limbei și a instructiunei poporului nostru, este atātu de subminatā, și cāndu midilōcele financiale suntu scadiute și consumate în tōte directiunile; dēca amu avutu, dicēmu, cāndu-va lipsa de barbati cu devotamentu ori în ce directiune, cu atātu mai multu avēmu astadi, cāndu suntēmu mai amenintatili și mai seraci, și cāndu trebuintiele nōstre suntū mai multe și mai întetōrie; numai prin devotamentu și abnegatiune ne potēmu creā unu venitoru mai bunu și acēst'a o dorește poporulu românū.

Dara destulu, nu ne întindēmu mai departe, ne vomu margini pre lānga obiectu; avēmu la înimā cunoscintia cā aceea cā recunoscintia este o vēr-tute frumōsa a românului, și din acēstā consideratiune ne-amu decisu a aduce tributulu recunoscintiei acēstui barbatu pentru simțiemintele și năsuințiele seale cele nobile ce le-a manifestatu fatia cu noi; pentru ostenelele cele multe și faptele cele asemenea multe și bune, cărōru s'a devotatu, și pentru care si-a sacrificatu de multe ori interesele propriē, în interesulu bisericeii nōstre locale și a scōlei precum și a altorū institutiuni salutarē spre înaintarea natiunei. Spre acēstu scopu vomu aduce înainte mai întâiu vre-o cāte-va din faptele pentru care ne simțimū datoru cu recunoscintia, și anumu dintre tōte, vomu aduce pre cele mai însemnate, prin cari s'au îmbunătățitu starea bisericeii și a scōlei nōstre, și pre lānga aceastea încā un'a, împlinită cu mari greutăți, în interesulu școlarilor.

Ori si cine, care nu cunōște de aprōpe starea presentā a baiașiloru din muntii nōstrii metalurgici, și carele nu voiesce sa-si aduca aminte de starea acelor'a, din tempii mai dinainte, lipsita de cultur'a necesaria omului chiamatu spre a creā din unu presentu prosperu și avantajos materialmente unu venitoru bunu și securu, — ori si cine dicēmu din asta categoria, va pretinde cā comunitățile metalurgice se fia asecurate materialicesce, pentru orice întreprinderi bisericesci și școlastice; lucrulu înse dorere! nu se aflā asiā.

Biserica și scōl'a nōstrā din Abrudu, singuru din caus'a vitregei sōrte ce a apasat'o, și a apasatu întrēga natiunea, lipsindu-ne pre toti — cleru și mireni — chiaru și de posibilitatea luminārei și a progresului, a fostu, pre lānga tōte avantajele materiale în cari s'au aflatu odinōrā abrudeni, seraca și lipsita cā si alte biserici romāne ortodoxe persecutate de vitregități. A fostu . . . astadi înse

multiemita ceriului, prin staruintiele neobosite, prin zelulu și devotamentulu cinstiei seale parintelui parochiu Dionisiu Adamoviciu, pre carele ni la datu Ddieu pastoriu spre fericirea poporului bisericea dela intrarea prēcinstiei seale în funcțiune de parochiu succisivu se aflā înzestrata cu o casa în pial'ta orașului cu gradina, cu o gradina cu mai multe reparațiuni cari dau aspectulu celu mai frumosu, nu numai bisericeii ci chiaru și Abrudului întregu, dintre cari acoperirea turnulu merita tōtā consideratiunea, atātu din respectului, frumsetiei, cătu și din respectulu modulu prin care acēstu barbatu a efectuat'o; se aflā înzestrata mai departe cu mai multe ornamente pretiōse: o campana mare adusa din Viena, o flāmura (praporu) de matasa în pretiu de 150 fl. v. a., o cadelnitā de argintu, și altele multe; iēra scōl'a — precum vomu vedē mai departe — încā se aflā în pozițiunea favorabilē de a se potē mai redicā și îmbunătăți; pre lānga aceastea se mai aflā spriginita pre venitoru și sustinerea la vre-o 3—5 teneri din muntii, cari voru studiā pre la scōlele mai înalte, cu o fundatiune de 1000# (galbeni imperiali) castigata asemenea numai prin staruintiele și virtutea prēcinstiei seale, și adusa togmai în dīlele trecute numai în pusețiunea de a se potē organizā spre scopulu amintitu.

(Va urmă)

Espositiunea universală din Viena.

Acum, cāndu oper'a espositiunei la Viena este terminatā, potēmu începe a vorbi despre dens'a. Erā de folosu sa acceptāmu cā fia-care din secțiunile care compunū acēstu imensu concursu internaționalu sa-si completeze lucrările lorū, pentru cā sa nu se espunecă a emite o opinie sēu o apreciere asuprā cărui am fi fostu pōte siliti sa revenimū. Tramișā de guvernū și însărcinatā în specialu a dirige instalarea secțiunei romāne la palatulu espositiunei din Viena, comisiunea a socotitu cā din acelu momentu erā de datoru ei a se pune în relațiune directă cu țier'a sea care 'i-a încredintiatu gestiunea intereselor seale: a face cunoscute în Romania amanuntele interesante a le minunelor gramadite astadi în capital'a Austriei, a comparā între densele produsele de aceeași natură a le fia-cărei țieri și — mai cu sama dupa cum acēst'a interesează mai multu chiaru țiera nōstrā, — a face ore cum unu studiu seriosu și comparativu alu importanței industriale, comerciale, productive și intelectuale a Romaniei în fati'a celorlalte puteri. Acēstā este oper'a ce întreprindēmu astadi, carea pretindēmu prin o critica s'vērā, dārā drēptā, sa-i pastrāmu caracterulu esentialu de nepartinire ce i se cuvine. Scopulu celu mai importantu alu unei espositiuni pentru unu populu inteligentu, este de a trage folosu din progresele împlinite în fiacare ramurā deosebite în alte țieri; la unu asemenea scopu ne vomu silii și noi sa ajungemū pentru Romania, cautāndu în același tempu sa facemū succesivele nōstre publicatuni cătu mai interesante se va putea. Înainte de tōte se cuvine a descrie totulu marei opere și a aruncā o cautatură de ochi generală asupr'a diferitelor galerii ale palatului înaltiatu în Prater, unu felu de tablou alu marelui concursu internaționalu din 1873.

Imperatului Austriei chiaru, se datoresce întâi'a idee a unei espositiuni universale în capital'a Imperiului seu, în parculu Praterului. D. Doctoru, astadi Baronu Schwarz Senborn fu însărcinatū sa studieze proiectulu. Vechiu comisariu generalu alu Austriei la espositiunile universale din 1855 și din 1862. D-nu Baronu Schwarz, cā unu observatoru abilū, redacta memoriulu seu fără se copieze ceea ce se facuse la Londra și la Parisu, ci tragēndu numai din acelea unu avantaju pretiosu pentru o asemenea organizațiune.

Cifrele suntū cātrā aceastea destulu de elocvente spre a arētā cā cautāndu a creā o operă mai mārētā încā de cătu cele precedente, d. Dr. Schwarz a ajunsu pre deplinu la scopulu ce-si propunē.

Exposit. de la	Anii	totala în metri	Locuri acoperite	si curti.
Parisu (champs de Mars)	1867	441,250	158,814	282,936
Viena (Prater).	1873	2,330,631	114,632	2,215,999

Ceea ce dovedesce limpede cā espositiunea universală din Viena este de 5 ori mai mārē decâtu aceea din Parisu (1867). Se mai baga de sama cā spatiulu rezervatu gradinilorū este aprōpe de 10 ori mai întinsu de cătu celu consacratu la Champs de Mars. De n'ar fi vorb'a de cătu de acēstā, afara de edificiu în sine, totulu espositiunei din Viena este cū multu mai frumosu decâtu la aceea a Parisului. Acolo se trāsese cu multu gustu în adevēru nistē frumōse parteruri engleze, înse nimicu nu s'ar putea apropiā de acēstā adevēratā natură, de acēste buchete de arbori gigantici, de acēstā padrē seculară a Praterului, care înconjōrā cuprinsulu espositiunei și care armonisēza pe deplinu cu grandiosulu opereii întreprinse.

Cifrele enorme relative la însuși loculu espositiunei ne-au datu dār' încredintia cā nici o dată nu se concepusē încā unu mai mārētū proiectu. Vomū examina astadi folosulu ce s'a trāsū din trensulu. Cu cătu loculu este mai mare, cu atātu opera este mai anevoiōsă. Cē formā sa se dea construcțiiloru palatului? Acēst'a era punctulu celu mai greu de desvoltatū. Orașulu Viena numera cāte-va monumente remarcabile datorite d-lor Vander Null și Siccardsborg. Planurile supuse totu de acēsti doi arhitecți destins, furā pusa încā de la 18 Septemvrie 1871, în executiune de cătrā d. colonelulu Werner. În cursulu lucrārilorū, experientia arātā cā trebuia intru se ore-care modificatiuni, aru fi fostu în adevēru o mare gresială de a nu țienē sama de densele. Corpulu construcțiunei infatiasia aprōpe aspectulu unei lungi galerii impartita în dōne de o potrivă pārti prin unu fōrtē întinsu punctu centralu care este; Rotunda. În fatia plimbariloru parterulu desprē orasū, se arātā pōrtā Vestului, la cea-laltā extremitate, pōrtā Estului, în dreapta portalulu Nordului și la stānga marea intrare principală. Totalulu edificiiului ē-tē incomensurabilu și resolve în perfectiune problem'a atātu de grea a capacității trebuincioșe spre a continē lucrările industriei umane în multele seale manifestari, impartirea și clasificarea lorū. Si tocmai acēstā face d'n espositiunea Vieni o operă specială și care o deosebesce cu totulu de espositiunile precedente:

Palatulu de cristalu din Hyde-parc la Londra (1851).

Palatulu industriei din Champs Elysées la Parisu (1855).

Palatulu din Champs de Mars, Parisu (1867).

Pōte vomū avē ocaziunea de a reveni în cursulu studiului nostru asupr'a avantajelorū sēu lipselorū ce infatiasia acēste oșebite construcțiuni, înse este o operă particulară deosebită prin mārime, cu tōte cā face parte integrantă din palatulu espositiunei, acēst'a este Rotond'a.

Rotond'a este oper'a, este ideia este copilulu, cā sa dicēmu asiā, esitu din capulu unui'a din cei mai mari ingineri englesi, d. Scott Rosell, care a datu dejā probele unei adenci experientie și unei înalte capacități, cāndu cu lucrarea însemnatōrā a espositiunei universale din 1862 la Sydenham. Cātrā acēstea cu cāte-va ani mai nainto executiunea colosālā a corabiei Great-Eastern dā de atunci chiaru mēsur'a marelui și gigantecului proiectu ce potē concepe d. Scott Rosel. Înaltă de 84 m. aprōpe, Rotond'a are 107 m., 90 centimetri de diametru. Edificiulu este asiediatu pre 32 stālpi de feru de dimensiunile urmātore:

Longime 3 metri 48, largime 1 metru 22, înaltime 24 metri 40; asupr'a acēstei felu de basē este asiedatā invelițōrea conică a Rotondei, care se numesce: Cupol'a. Vomū face interesant'a ei descrițiune în publicatiunea urmātore, înainte de a strabātē numerōsele galerii care trebuie sa ne conduca la secțiunea Romaniei.

(Monitorulu.)

Nr. 7636 civ. 1873.

Edictu.

Din partea tribunalului regescu din Sabiu se publica, cā Dlu Dr. Ștefanu Pecurariu si-a legitimatu dreptulu de advocatură și a deschis Cancellaria sea de advocatură în Sabiu strad'a pintelului Nr. 18.

(L. S.) B. Filenbaum, m. p.

Din consiliulu tribunalului regescu în Sabiu 17 Iuliu 1873.

(3—3)

Welther m. p.